

Sitä kuusta kuuleminen...

Keski-Espoon Pienkiinteistöyhdistys r.y.
numero 51

Mellersta Esbo Småfastighetsförening r.f.
1/2022

KESKI-ESPOON PIENKIINTEISTÖYHDISTYS

MELLERSTA ESBO SMÅFASTIGHETSFÖRENING

Lehtemme nimi on alkuosa sananlaskusta:

”Sitä kuusta kuuleminen, jonka juurella asunto.”

eller på svenska:

”Lyssna till den granens sus, vid vars rot ditt bo är fäst.”

Tällä sananlaskulla haluamme kunnioittaa perinteitä ja meitä pientaloasujia ympäröivää luontoa. Toisaalta yhdistyksemme katsoo kuitenkin rohkeasti alueemme kehittyvään ja muuttuvaan tulevaisuuteen ja pyrimme yhdessä etsimään siihen kulloinkin parhaiten sopivat ratkaisut. Kannustamme jäsenistöämme osallistumaan tähän työhön aktiivisesti.

SISÄLLYSLUETTELO

Puheenjohtajan palsta.....	3
Uusi hallituksen jäsen esittäytyy	5
Espoo 50 vuotta kaupunkina	6
Senioripakusta iloa ja hyvää oloa ikäihmisen arkeen	7
Nokkeluus pelasti sauna-aiheiset kadunnimet	8
Kuvia ja kertomuksia Espoosta	10
Millainen Espoo oli 50 vuotta sitten	11
Kesätyöntekijät Tim ja Inka apunamme	12
Koti Kaupunginkalliossa, osa 2	13
Ei rottia	15
Ennakkomainontaa	16
Skolmördarna besökte Bemböle	17
Kaavoituskatsaus	18
Arja ja Ove Lähteenmäki Kalliorinne 8B	20
Fallåker teater 50 år - firas 2022 med föreställningar och jubileumsbok	21
Kuvia ennen ja jälkeen	23
Espoo on ruokakaupunki	24
Siivoustalkoot	26
Afton vid Esboån	27
Luottamushenkilöt	28

25. vuosikerta	ISSN 1459-1073
Painopaikka	Pekan Pikapaino Oy, Träskändan puistotie 1, 02940 Espoo
Jakelu	Keski-Espoon Pienkiinteistöyhdistys r.y: n jäsenille
Toimituskunta	Johannes Hämeri, Johanna Issakainen, Ritva Koivukoski, Merja Mäkelä, Marja-Liisa Pahalahti, Jan-Olof Stengård, Eeva Vainio, Laura Wickström
Päätoimittaja	Ann-Christin Lintula

PUHEENJOHTAJAN PALSTA

Hyvä lukija ja jäsen

Kädessäsi on Sitä kuusta kuuleminen -jäsenlehden 51. numero. Lehti on yhtäjaksoisesti ilmestynyt vuodesta 1996 lähtien. Vuonna 2003 julkaisimme kirjan yhdistyksen 40-vuotisjuhlan merkeissä ja vuonna 2013 oli valokuvanäyttely Galleria Espoonsillassa. Ensi vuonna täytämme 60 vuotta. Yhdistyksen rooli ei varmaan ole yhtä tärkeä, kun se oli 1960- ja 1970-luvuilla. Asukkaiden lukumäärä on kymmenkertaistunut 1950-luvulta ja tarpeet ovat muuttuneet. Vasta 1970-luvulla asukkaiden lukumäärä ylitti 100 000. Asukkaiden etua ja tarpeita on kuitenkin aina tärkeää vaalia. Yhdistyksen perustamisen aikoihin ei ollut tievalaistusta, soratiet olivat kapeat ja huonokuntoiset puhumattakaan vesi- ja viemäriverkostosta. Vielä tänä päivänäkin on aihetta huolehtia asukkaiden viihtyvyydestä. Muistamme kaikki, miten tiet oli huonosti aurattu viime talvena. Tästä syystä yhdistys kirjoitti kaupungille ja muistutti lumiaurauksen tärkeydestä myös pikkukaduilla. Postin autokin oli estynyt liikkumasta, kun kadulla auto oli jäänyt jumiin. Mahdollisten pelastusajoneuvojenkin takia katujen pitää olla puhtaana. Kävi myös ilmi, että Kaupunginkalliossa on vielä pieniä kujia, joissa ei ole katuväliä. Tästäkin kirjoitimme kaupungille.

Espoon kaupunki 50-vuotias

Espoosta tuli kaupunki vuonna 1972, joten tänä vuonna on syytä juhlaan. Erilai-

sia tapahtumia järjestetään pitkin vuotta ja juhlinta huipentuu elokuun lopulla ”Espoo juhlii”-viikon merkeissä. Juhlaviikko on 22.-27.8. ja pääjuhla on lauantaina 27.8. Seuraa tapahtumia osoitteesta [espoo.fi/50](https:// espoo.fi/50).

Lehden kansikuva kertoo hyvin, minkälainen Espoon aseman alue oli 1970-luvun alussa. 1970-luvulla piti kaikkien katujen saada nimi sekä suomeksi että ruotsiksi ja tästä tulikin, varsinkin näin jälkepäin ajatellen, vähän hupaisa tapahtuma. Tästä on kirjoitus lehdessä ja sama kirjoitus on ollut jo aikaisemmin lehdessä. Tämä tarina on myös julkaistu Espoon perinneseuran sivuilla. Perinneseuran sivuja kannattaa muutenkin seurata. Sinne on koottu erittäin paljon mielenkiintoista materiaalia <https:// espoo.perinneseura.net/ espoo1972/>

Kasvun ihme ja pettymys

Moottorisahan vinkuva ääni sai minut taas huolestumaan missä kaadetaan puita! Asuinalueeni on vanhaa kangasmetsää, jossa on komeita mäntyjä sekä tietenkin tyypillistä sekametsää. Melkein kaikki tontit on rakennettu tiiviiksi parija rivitaloalueeksi, jolloin ensimmäisenä kaadetaan puut. Totesin tänään, etten kuitenkaan ehdi pelastamaan kaatuvaa puuta, vaikka juoksisin ulos saman tien. Ymmärrän, että vanha puu roskaa, varjostaa, voi olla vaarallinenkin, jos se lahoaa ja rojahtaa talon tai kadun päälle,

mutta siinä se on kasvanut vuosikymmeniä ja ilahduttanut ohikulkijaa ja asukkaita. Lopputulos? Kun sitten myöhemmin menin ulos, totesin, että kaksi puuta oli kaadettu, toinen oli todella komea mänty.

Keväällä on aina mukava todeta sipulikukkien kasvua ja kukintaa, mutta nyt niillekin on jotain tapahtunut. Olen istuttanut melko paljon pääsiäisliljoja ja tulppaneja, mutta ne ovat menneet parempiin suihin. Narsisseista sanotaan kuitenkin, etteivät kelpaa eläimille. Olen tainnut nähdä yhden ainoan krookuksen. Äitienpäivän aikaan on tapana laittaa orvokkeja ampeleihin tai ruukkuihin ja ne ilahduttavatkin melko pitkään vielä kesäkuussa.

Toivottavasti pystymme kesän aikana liikkumaan, osallistumaan kaupungin tapahtumiin ja tapaamaan ystäviä ja sukulaisia. Tällä tavalla keräämme taas voimia tulevaa syksyä varten. Toivotan sinulle mukavaa ja rentouttavaa kesää!

Ann-Christin Lintula
puheenjohtaja

Bästa läsare och medlem!

Efter en lång vinter med mycket snö, Covid 19 och rädsla och oro inför framtiden är det skönt att få blicka mot sommaren. I något skede verkade det att snön inte smälter på något sätt och just precis i dagarna har man fått bort sanden från asfaltvägarna och trottoarerna. Det har gått 50 år sen Esbo fick stadsrättigheter. Det är visserligen en mycket blygsam tid då man jämför med Esbos historia. Visst har vi ändå all rätt att fira som Finlands andra största stad. Esbo stad ordnar tillsammans med föreningar och organisationer olika evenemang under hela året. Festligheterna kulminerar ändå i "Esbo firar -veckan" 22-27.8. Det kommer att finnas information och webbsidan espoo.fi/50 uppdateras. Staden uppmanar också oss att bidra med evenemang. Det är ingen självklarhet att Esbo är stad för många diskussioner fördes om en regionsammanslagning och senare ville Helsingfors att östra delen av Esbo skulle anslutas till huvudstaden. Med en invånarmängd på snart 300 000 kommer Esbo säkert att förbli Esbo!

Jag önskar dig en varm och solig sommar med många fina upplevelser!

Ann-Christin Lintula
ordförande

Kansikuva: Espoon kaupungintalo

Valokuva: Studio B.Müller, Espoon kaupunginmuseo

Kuvassa näkyy juuri valmistunut kaupungintalo, alareunassa rautatie, rautatieasema ja makasiinirakennus. Varubodenin kauppa, Espoon aseman taksiasema, Lagstadin koulu (Lagstads skola), ja näiden takana Espoon tuomiokirkko, Sunan päärakennus ja navetta. Lagstadin vanha kansakoulu (nyk. Lagstadin kotiseututalo) näkyy puiden takana. Kuvan vasemmassa yläkulmassa näkyy Pitäjätupa ja pappilaa.

UUSI HALLITUKSEN JÄSEN ESITTÄYTYY

Kevät on muutoksen aikaa myös Keski-Espoon Pienkiinteistöyhdistyksessä ja tästä syystä kirjoittelen lehteen omaa esittäytymistä uutena hallituksen jäsenenä. Nimeni on Johannes Hämeri, olen 30-vuotias ja olen jälleen kerran Espoolainen. Olen kotoisin Espoosta Lippajärveltä, mutta erinäiset vaiheet elämässäni veivät minut ensin Karakallioon ja sieltä Lintuvaaraan. Opiskeluaikanani tapasin puolisoni, jonka kanssa muutimme Helsinkiin kerrostaloasujiksi.

Olen aina ollut kova puuhastelemaan erilaisten harrastusten parissa. Minulla on kesäpäivien iloksi harrasteauto, panemme ystäväni kanssa kotiolutta, pyöräillen ja listaa erinäisistä säilytys- ja harrastetilaa vaativista harrastuksista voisi kyllä jatkaa lähes loputtomiin. Minulle ja myöhemmin meille oli aina selvää, että tarvitsemme tilavan asunnon, autotallin ja pihan - pitihän pienen chihuahuanne päästä nauttimaan eläkepäivistään omalle reviiirilleen. Kun opiskeluaika oli takana päin, aloitimme asunnon etsinnän. Hyvin pian kävi selväksi, että ainoa järkevä mahdollisuus oli omakotitalo. Ystävät, työt ja oma syntyperäinen espoolaisuuteni ohjasi vahvasti Espooseen. Tärkeää oli myös säilyttää raide-liikenneyhteys. Asunnon etsiminen vei korona-aikana pari vuotta, sillä kysyntä omakotitaloista oli kovaa, mutta eräänä keväisenä päivänä huomasimme Kaupunginkalliossa olevan viihtyistän omakotitalon olevan myynnissä ja täällä sitä nyt asutaan.

Muutettuumme tutustuin alueeseen ja yhdistykseemme. Yhdistystoiminta kiin-

nosti ja on kenties hieman veressäni, onhan edesmennyt isoisäni Juhani Hämeri Espoon perinneseuran perustaja ja toimi hän myös Laaksoahden Huvi-lyhdistyksen puheenjohtahanakin. Keväällä 2022 osallistuin yhdistyksemme vuosikokoukseen. Hallitukseen oli vapautumassa hallituspaikkoja ja pienen suostuttelun jälkeen liityin hallituksen jäseneksi.

Toivotan kaikille jäsenille hyvää kesän alkua. Moikataan kun tavataan!

Johannes Hämeri
kuva: Ann-Christin Lintula

ESPOO 50 VUOTTA KAUPUNKINA

1.1.2022 tuli kuluneeksi tasan 50 vuotta Espoon muuttumisesta kauppalaista kaupungiksi. Tänä vuonna on hyvä hetki tarkastella koko 50 vuoden aikaa kaupunkina ja tuoda esiin sitä, minkälaiseksi Espoo on kehittynyt menneiden vuosikymmenten aikana. On myös kiinnostavaa suunnata katse eteenpäin ja pohtia, millaisessa Espoossa haluamme asua seuraavat viisikymmentä vuotta ja millaista reittiä pitkin sinne kuljetaan.

50-vuotissyntymäpäivät ovat tietenkin myös juhlan arvoinen merkkipaalu ja vuoden tavoitteena onkin kerätä kaupunkilaisia yhteen erilaisiin tapahtumiin ja kampanjoihin. Kaupunkilaisilla ja kaupungissa toimivilla erilaisilla yhteisöillä on ollut mahdollisuus tehdä omannäköistään teemavuotta aina tammikuusta lähtien. Omia sisältöjä on voinut ilmoittaa teemavuoden verkkosivujen kautta jatkuvasti päivittyvään ohjelmistoon ja se on mahdollista koko vuoden ajan.

Espoo 50 vuotta kaupunkina –vuotta varten on tehty oma juhlatunnus, jonka saa ottaa vapaasti käyttöön teemavuoteen liittyvässä viestinnässä. Juhlatunnus, ilmoittautumislomake, päivittyvä tapahtumakalenteri sekä muuta perustietoa vuoteen liittyen löytyy osoitteesta [espoo.fi/50](http:// espoo.fi/50).

Espoolle merkittävää vuotta on tähän mennessä vietetty mitä moninaisimpien sisältöjen kautta: avajaiset, keskusteluillat, urheilutapahtumat, seminaarit, kampanjat ja kulttuuritapahtumat ovat keränneet kaupunkilaisia jälleen yhteen haastavien pandemiavuosien

ESPOO – 50 VUOTTA KAUPUNKINA

jälkeen. Vuoden aikana on tähän mennessä avattu kaksi uutta museota, uimahalli ja kirjasto. Kevään vaihtuessa kesään ulkotapahtumat valtaavat alaa eri kaupunginosissa, ja mukana on myös ensimmäistä kertaa järjestettäviä isoja festivaaleja.

Yksi vuoden tärkeimmistä ja jännittävimmistä ajoista on elokuun lopulla, kun perinteinen Espoo-päivä kasvaa viikon mittaiseksi Espoo juhlii! -viikoksi alkaen 23. ja huipentuen 27. elokuuta. Juhlaviikko tehdään yhdessä, ja Espoo kutsuu kaikki kaupunkilaiset, yhdistykset, yritykset ja muut toimijat toteuttamaan sisältöä koko kaupungin yhteiseen juhlaan.

Valmistautuminen vuoden huipennukseen alkaa toukokuun alussa, kun ilmoittautuminen Espoo juhlii! -viikolle ja Espoo-päivään alkaa. Parhaimmillaan kaupunkikulttuuri ja osallistuminen ovat sitä, että asioita tehdään suoraan espoolaisilta espoolaisille: sitä kautta syntyy uusia avauksia ja aitoa vuorovaikutusta. Muutaman rajoitetumman vuoden jälkeen on toiveissa, että Espoo juhlii! -viikolle saadaan taas mukaan entistä enemmän tekijöitä ja sitä kautta vieläkin monipuolisempia ja upeampia sisältöjä erilaisille kohderyhmille.

Espoo-päivän tiimi valmistelee parhailaan Espoo juhlii! -viikolle ympäri Espoota kiertävää "juhlakarnevaalia", joka pystytetään joka ilta uuteen paikkaan. Karnevaalit antavat mahdollisuuden paikallisille esiintyjille nousta lavalle ja paikallisille toimijoille alustan tuottaa omia sisältöjä. Juhlaviikon aikana päästään myös kuuntelemaan soivaa kaupunkia, keskustelemaan tulevaisuudesta, tarkastelemaan omia kotikulmia uusin silmin, katsomaan ulkoilmaelokuvia ja sukeltaamaan uusien makujen pariin.

SENIORIPAKUSTA ILOA JA HYVÄÄ OLOA IKÄIHMISTEN ARKEEN

Espoon Senioripaku kutsuu ikäihmisiä nauttimaan liikkumisesta ja taide-elämyksistä eri puolilla Espoota. Samalla se tarjoaa tietoa ikäihmisten palveluista. Se tuo palveluja sinne, missä ikäihmiset ovat ja täydentää kaupungin olemassa olevia palveluita ja vie palveluja sinne, missä niille on eniten tarvetta. Senioripaku on osa Hyvinvoiva Espoo -ohjelmaa. Senioripaku pysähtyy ennalta sovituille pysäkeille, joilla voi nauttia esimerkiksi rennosti liikunnanohjauksesta, jumppatai tanssihetkistä, taide- ja kulttuurisällöistä ja saada neuvontaa ja ohjausta vanhusten palveluista. Osallistua voi yksin tai yhdessä läheisen tai ystävän kanssa. Erityisesti palvelu on suunnattu niille, jotka eivät vielä ole löytäneet mielekästä tekemistä tai tapaa saada ohjausta. Palvelumallin tarkoituksena on lisätä

Tärkeintä on kuitenkin se, että espoolaiset pääsevät pitkästä aikaa viettämään oman näköistään juhlaa itselleen sopivalla tavalla.

Tervetuloa mukaan osaksi Espoo juhlii! -viikon ja Espoo-päivän monipuolista tapahtumatekijäjoukkoa: www.espoopäivä.fi

Jussi Hietala
tapahtumakoordinaattori,
kaupunkitapahtumat

ikäihmisten hyvinvointia, arjen mielekkyyttä ja osallisuutta. Senioripakun toiminta muotoutuu tekijöidensä näköiseksi, ja onkin tärkeää, että seniorit ovat alusta asti mukana aktiivisina toimijoina ja heidän tarpeensa tulevat kuulluksi.

Senioripaku aloittaa toimintansa toukokuussa ja kiertää kesäaikaan tiistaisin ja torstaisin pysäkkiaikataulun mukaisesti. Pysäkkiaikataulun löytää esimerkiksi Espoon kaupungin verkkosivuilta: www.espo.fi/senioripaku

Toimintaa koordinoivat yhdessä Espoon kaupungin vanhuspalvelut, liikunta- ja kulttuuripalvelut sekä vapaaehtoistoimijat ja järjestöt. Palvelu on maksuton.

Mariina Kortesmäki,
koordinaattori, kulttuurin tulosityksikkö

NOKKELUUS PELASTI SAUNA-AIHEISET KADUNNIMET

Elettiin 1970-luvun ja Espoon kaupunkilaisuuden alkua. Oli päätetty, että jokaisella espoolaiselle tuli saada osoite ja vielä kaksikielisenä, eikä kahta saman nimistä tietä tulisi olla. Tuon päätöksen seurauksena Espooseen alkoi ilmaantua paitsi perinteistä johdettua myös mitä kummallisinta nimistöä, jossa oli melkoisesti myös käänköshirviöitä ja suoranaisia virheitäkin. Asukkailta ei juuri nimistöneuvoja kysely. He vain havaitsivat jonakin päivänä saaneensa osoitteen, jolla ei ollut mitään tekemistä aiemman kanssa.

Joillakin sattui olemaan oikea henkilö oikeassa paikassa kuulemassa, mitä suunniteltiin, mutta yleensä ei asioihin voitu enää puuttua. Nykyisen Kaupunginkallion omakotiyhdistysväellä oli onnea. Yksi heistä sattui olemaan virassa kaupungin mittausosastolla ja kuuli ihan vahingossa, millaisiksi hänen kotiseutunsa juuri tekeillä olevaan karttaan piirretyt tiet aiottiin nimetä. Piti tulla Haudankaivajantietä ja Suntion-polkua ja muuta sen seläistä ihan hyvien entisten nimien tilalle. Mies olkoon nimeltään P. ilmoitti tietonsa yhdistyksen johtokunnan muutamalle naapurissa asuvalle henkilölle. Puheenjohtaja L., sihteeri E. ja johtokunnan jäsenet EE ja B. kutsuivat jo samaksi illaksi hätäkokouksen koolle tavoitteena nimetä alueen tiet ja varustaa ne kilvillä ennen kuin karttoihin ehdittäisiin tekstata jotain kummallista. Samalla piti valvoa, ettei alueelle ilmaantuisi jo muualla olevia nimiä. Siinä oli B:n työpaikaltaan postista tuoma nimistöluettelo.

Nimeäminen aloitettiin toteamalla, että alue tunnetaan Saunamäkenä. Espoon asemalta Finnooseen päin olevan ensimmäisen mäen päällä oli näet talo, jonka porttiin sana Saunamäki oli taiteiltu kissaakin isommilla kirjaimilla. Paikalla oli autopysäkki, ja siitä johti tie koko alueelle (nyt siinä on Finnoontien eli nykyisen Espoonväylän ylittävä kevyen liikenteen silta ja Saunamäenkuja eli sekini on muuttunut Honkakujaksi). Päätie nimettiin Saunamäentieksi. Sittemmin sen yhtymäkohta Finnoontielle on muutettu mäen alle.

Koska itse saunan jälkeen ovat asiassa tärkeimmät kiuas ja lauteet, nimettiin seuraavaksi "isoimmat" tiet niiden mukaan. Sitten olivat vuorossa muut sauna-aiheet. Jokainen paikalle saapunut omakotiasukas hieroi älynystyröitään ja nimiä kertyi P:n tuomalle karttapohjalle illan ja alkuyön kuluessa niin, että loppujen lopuksi oli enää yksi pieni tie nimeämättä. Joku muisti silloin, että ennen vanhaan saunassa saattoi olla vain pieni tuikku.

Kun täysin suomen- ja ruotsinkielinen B. oli jo ruotsintamassa juuri saatua nimistöä, joku muisti, että erästä tietä ei voi nimetä Vihtatieksi, koska sen varrella asuva hieman erikoinen rouva voi siitä suuttua. Nimi näet saattaisi tuoda mieleen vanhan vihtahousun. Ongelma selvisi sillä, että "kauniimman" nimen tielleen saanut ehdotti vaihtoa.

Jäljellä oli enää pari pientä pulmaa. Nimet oli saatava salakuljetetuksi kartalle ja merkityksi maastoon, jotteivat ni-

Valokuvat on ottanut Merja Mäkelä huhtikuussa 2022.

meäjät ja virkamiehet enää viitsisi ryhtyä vaatimaan uusia tienviittoja. Ratkaisu oli yksinkertainen. P. otti nimetyillä teillä varustetun kartan virastoonsa, ja siellä se piirrettiin puhtaaksi mutisematta. Nimet täyttivät vaatimukset. Ei koko pääkaupunkiseudulla ollut posti-B:n tuoman luettelon mukaan yhtään samanlaista. Muuan läsnäolijoista omasi suhteita tienviittojen tekijöihin. Hän otti urakakseen hankkia uusien nimien mukaiset viitat, jollaiset samalla tilattiin myös Paju- ja Moreenitielle. Kun kaupungin tienimistöihmiset tulivat tarkastuskäynnille, alueella oli joka ikinen viitta oikealla paikallaan. Heillä oli muutakin tekemistä siihen aikaan kuin ruveta ottamaan selvää, miten ne olivat Saunamäen alueelle ilmaantuneet. Ketkä viitat kävivät iltahämmärässä pystytämässä, en rohkene kertoa, sillä jotkut heistä saattaisivat joutua työpaikallaan

kärsimään. Eihän heillä ollut työmääräystä! Oli vain vilpityn halu saada asua missä ennenkin, eikä eräänä iltana huomata joutuneensa heitetyksi ihan vierasnimiselle seudulle.

B., EE., L. ja P. ovat jo maallisten virkamiesten tavoittamattomissa. Minä, E. asun kaukana, mutta olen ylpeä siitä, että sain yhdessä hyvien naapureiden kanssa olla säilyttämässä lasteni lapsuudentien perinteistä nimistöä. Olosuhteet heittivät meidät pois Saunamäen kotoisten nimien tuntumasta. Uudet kulkijat taitavat siellä nyt. Jos ovat siellä ihmetelleet, mistä nimet ovat peräisin, kaikki tapahtui edellä kerrotulla tavalla. Tuskinpa sitä kovin moni on osannut kertoa. Meitä yössä uurastaneita ei kovin monta ollutkaan, ja oli ehkä hyvä vaieta. Tuli näet toimittua hieman omavaltaisesti.

Julkaistu "Sitä kuusta kuuleminen..." jäsenlehdessä nro 1/1999.

KUVIA JA KERTOMUKSIA ESPOOSTA

Espoon perinnesseura julkaisi maaliskuussa 2022 Mauritz Hellströmin kirjan Oivalluksia Espoosta vuosien varrelta. Kirja kertoo kuvin ja sanoin Espoon huimasta kasvusta maalaiskunnasta suureksi kaupungiksi. Mauritz Hellström esittelee kotikaupunkiaan Espoota Pohjanmaalta muuttaneen silmin. Hän on kokenut valokuvaaja ja toimi pitkään avustajana Länsiväylä- ja Esse-lehdissä. Kirjan tarinat ja niihin liittyvät loistavat valokuvat ovat tuokiokuvia muutoksista ja niiden vaikutuksista ihmisiin ja kaupunkiympäristöön.

Oivalluksia Espoosta vuosien varrelta -kirja tarjoaa aikamatkan Espoon viime vuosikymmenten historiaan ja kehitykseen. Kirjailija luonnehtii kirjaa aikuiselle tarkoitetuksi Espoo-aapiseksi, jonka lyhyet tarinat ovat hipaisuja moni-ilmeisen Espoon historiaan ja nykyisyyteen. Kuvauksia espoolaisista paikoista ja ihmisistä on tarjolla eri puolilta Espoota ja Kauniaisistakin. Erilaiset kaupunginosat, historialliset rakennukset ja luontokohdet kertovat monimuotoisesta ja koko ajan muuttuvasta Espoosta. Kirja on pienoiskuva meistä espoolaisista ja Espoosta Suomen kuvajaisena. Kaikki kerrostumat löytyvät.

Mauritz Hellström arvioi kriittisesti Espoon kasvua ja sen vaikutuksia kaupunkiympäristöön ja suree kulttuuriperinnön arvostuksen puutetta. Keski-Espoota käsitellään monipuolisesti. Mukana tarinoissa ja kuvissa ovat Keski-Espoosta muun muassa tuomiokirkko, kaupungintalo, Kahvitupa ja sairaalat sekä Bembölen ja Lagstadin koulut.

Mauritz Hellström julkistustilaisuudessa Espoon kulttuurikeskuksessa 10.3.2022. Kuva: Martti Hellström.

Kirja täydentää perinneseuran Espoo 1972 -perinteenkeruuhankkeen sisältöä. Kerätyt muistot ja kuvaukset julkaistaan sivustolla espoonperinnesseura.net/espoo1972. Hanke kuuluu Espoo 50 vuotta kaupunkina -vuoden ohjelmistoon. Oivalluksia Espoosta vuosien varrelta -kirjaa voi ostaa muun muassa Tapiolan Akateemisesta Kirjakaupasta, Fototapioista, Auran kappelista ja verkossa perinneseuran Perinnekaupasta.

Esko Uotila, Espoon perinnesseura

MILLAINEN ESPOO OLI 50 VUOTTA SITTEN?

Espoon perinnesseura käynnisti vuoden alussa Espoo 1972 -hankkeen, jossa kerätään asukkaiden muistoja ja tietoja eri kaupunginosista ajalta, jolloin Espoosta tuli kaupunki. Tavoitteena on koota laaja ja monimuotoinen kuva Espoosta 50 vuotta sitten.

Perinteenkeruuhankkeeseen toteutetaan tiivissä yhteistyössä kaupunginosa- ja asukasyhdistysten kanssa. Yhdistykset keräävät vuoteen 1972 liittyviä muistoja oman alueensa paikallisilta asukkailta. Samalla kaupunginosien 50 vuoden takaista tilannetta kuvataan erillisin kirjoituksin, joihin löytyy aineistoa yhdistysten julkaisuista, lehdistä ja verkkosivuilta. Mukana on suuri joukko yhdistyksiä, muun muassa Keski-Espoon Pienkiinteistöyh-

ESPOO 1972

distys ja Keski-Espoo -seura.

Muistot julkaistaan sitä mukaa, kun niitä toimitetaan perinneseuralle julkaistavaksi Espoo 1972 -teemasivustolla [verko-osoitteessa espoonperinnesseura.net/espoo1972](http://verko-osoitteessa.espoonperinnesseura.net/espoo1972). Sivustolla on lomake, jonka kautta muistot on sujuvinta lähettää julkaistavaksi sivustolla.

Soukan ostoskeskus vuonna 1972. Kuva: Jussi Kautto, Espoon kaupunginmuseo. Espoo 1972 -sivuilla on julkaistu artikkeleista Espoon lähtökohdista kasvavana kaupunkina 1970-luvulla ja kaupunginosien kehittymisestä vuosikymmenten mittaan sekä espoolaisten muistoja ja

haastatteluja elämisestä ja asumisesta eri puolilla Espoota 50 vuotta sitten. Vuonna 1972 Espoossa oli noin 100 000 asukasta, joten kaupunkiaikana Espoon väkimäärä on kasvanut kolminkertaiseksi. Espoo oli vuonna 1972 olennaisesti erilainen kaupunki kuin nykypäivänä. Jo silloin Espoota kuitenkin rakennettiin usean kaupunkikeskuksen varaan.

Espoo 1972 -hanke on osa kaupungin kokoamaa Espoo 50 vuotta kaupunkina -ohjelmaa. Kaupunki kutsuu kaikki asukkaat, yhdistykset ja muut toimijat järjestämään tapahtumia, kohtaamisia, kampanjoita ja muuta ohjelmaa vuoden mittaan.

Espoon perinnesseura järjestää Espoo 1972 -juhlaseminaarin keskiviikkona

11.5 klo 17.30 - 19.30 Sellon kirjastossa. Perinteenkeruuseen osallistuvat kaupunginosayhdistykset ja perinnesseura esittelevät keruun tuloksia puheenvuoroissaan sekä toimintaansa ja julkaisuun esittelypöytien ääressä.

Espoo 1972 -hankkeen tuloksia esitellään myös Espoo juhlii! -viikolla 23.-27.8. ja Espoo-päivänä 27.8.2022.

Muistoja kerätään koko vuoden ajan. Kaikki omakohtaiset muistot, vanhempien ja tuttavien haastattelut ja kuvaukset omasta kaupunginosasta ovat tervetulleita täydentämään muistikuvia 50 vuoden takaisesta Espoosta.

Esko Uotila, Espoon perinnesseura

KESÄTYÖNTEKIJÄT TIM JA INKA APUNAMMME

Yhdistys on palkannut tänäkin vuonna jäsentensä käyttöön kaksi reipasta kesätyöntekijää ajalle 6.-17.6.2022. Kesätalkkarimme tänä vuonna ovat 14- ja 15-vuotiaat Tim ja Inka ja he tulevat tekemään erilaisia nuorille sopivia avustavia kiinteistönhoidollisia tehtäviä kuten nurmikon leikkausta, harvointia, ikkunan- tai autonpesua jne. Palvelu on jäsenille täysin ilmaista ja siihen hyödynnetään Espoon kaupungin nuorille tarjottavia kesäseteleitä. Palvelua on tarjolla lähtökohtaisesti 2,5 tuntia/kohde. Mikäli kysyntä on vähäistä, voimme sopia pidemmästäkin ajasta. Jaamme tehtävät ja sovimme työn ajankohdan jokaisen ilmoittautuneen kanssa vielä erikseen. Yhdistys pidättää oikeuden jakaa työtehtävät parhaalla mahdollisella tavalla.

Tule siis mukaan kerryttämään nuorille työkokemuksista ja ilmottaudu mukaan 31.5.2022 mennessä soittamalla Marja-Liisalle puh 040-818 25 22.

Kuva: Marja-Liisa Pahalahti

KOTI KAUPUNGINKALLIOSSA, OSA 2

Tällä kertaa tapaamme Koti Kaupunginkalliosta -sarjassamme kaksi klassisen musiikin ammattilaista Markus Utrion ja Juha Karvosen. Heihin saattaa törmätä kävelylenkillä hyvin puettujen koiraherrojien, Cosmon ja Pepen, seurassa.

Juha ja Markus olivat päätyneet Pariisiin kautta Lauttasaareen asumaan ja vaikka he olivatkin vannoutuneita kerrostaloasukkaita ja kaupunkilaisia, miettivät he silloin tällöin rivitaloasunnon ostoa Helsingistä, hyvien liikenneyhteyksien tunteesta. Ajatukset saivat uuden suunnan, kun he kerran illalla Lauttasaaressa kotiin tullessaan jo kaukaa kuulivat yksin jääneen Cosmon haukun ja ulvonnan. Naapurit riensivät ovella vastaan ja kertoivat, että ikävöinti ja meteli oli jatkunut koko pitkän illan ja että toivottavasti tämä ei ihan heti toistu...

Markuksen ja Juhan uuden kodin etsintä sai lisävauhtia ja ensimmäinen talo, jossa heti seuraavana päivänä oli näyttö, sijaitisi Kaupunginkalliosta. Talo oli hieno ja monin tavoin sopiva, mutta mikä ihmeen Kaupunginkallio? Kaupunginkalliosta ei kukaan tuttavapiirissä ollut kuullutkaan. Koko alue vaikutti hyvin varjellulta salaisuudelta. Markus oli autokouluaikoinaan harjoitellut maaseutuajoa Finnoontielle, mutta muuten koko seutu tuntui niin kaukaiselta, että sopivan talon etsintää jatkettiin vielä.

Kaikki seuraavat viisitoista taloa hävisivät kuitenkin vertailussa. Kaupunginkallion vehreys, talon avaruus, iso piha ja läheinen luonto olivat jääneet mieleen ja niin Cosmo ja pian seuraan liittynyt Pepe isäntineen saivat uuden kodin

Kaupunginkalliosta, metsän reunasta. Liikenneyhteydetkin osoittautuivat kohutuullisen hyväksi, kun sekä junalle että bussipysäkillä on kävelymatka.

Muuttokuormassa Kaupunginkallioon muuttivat myös flyygeli, sello ja muita soittimia. Klassinen musiikki on Juhalle ja Markuselle sekä työ että elämäntapa. Juha ja Markus ovat jo lapsena harrastaneet musiikkia. Molemmat kävivät soitotunneilla ja lauloivat erilaisissa klassisen musiikin kokoonpanoissa. Juha soitti selloa ja Markus pianoa. Molemmat käyttivät suurimman osan vapaa-ajastaan musiikin harjoitteluun.

Markus lähti opiskelemaan Teknilliseen Korkeakouluun mutta jo vuoden jälkeen hän huomasi, että musiikille ei jää tarpeeksi aikaa. Markus alkoi opiskella Yliopistossa musiikkitiedettä ja Sibe-

lius-Akatemiassa musiikin teoriaa ja pianonsoittoa. Maisteriksi valmistuttuaan Markus on työskennellyt musiikinteorian opettajana, säestäjänä, luennoitsijana, koulutuspäällikkönä, esimiehenä ja lehtorina. Nyt Markus on Sibelius-Akatemian Klassisen musiikin osastosta vastaava varadekaani ja päivät kuluvat toiminnan johtamisessa niin, että ainejohtajat, opettajat ja opiskelijat saavat parhaat mahdolliset edellytykset merkitykselliseen ja laadukkaaseen työskentelyyn. Juha pyrki ja pääsi lukion jälkeen Helsingin yliopistoon lukemaan ranskaa, mutta opiskeltuaan vuoden Ranskassa hän aloitti myös lauluopinnot Helsingin konservatoriossa. Juha on nyt maisteri ja baritoni, joka on jo kohta 20 vuoden ajan opettanut klassista laulua ja vieraiden kielten fonetiikkaa mm. Metropolian Ammattikorkeakoulussa niin aloitteleville laulunopiskelijoille kuin laulunopet-

tajiksi opiskeleville. Juha toimii myös ranskan kielen valmentajana Suomen Kansallisoopperassa. Sekä Juhalle että Markukselle on tärkeää, että opettajat ja opiskelijat oppivat yhdessä, niin että keskiössä ovat oppiminen ja oppija. Vuorovaikutus ihmisten kanssa, jotka haluavat oppia käyttämään instrumenttiaan – ääntä tai soitinta – on hieno osa molempien työtä. Esimiehenä tai opettajana voi parhaimmillaan auttaa ryhmänsä jäsentä tai oppilasta vaikeasta paikasta eteenpäin, vaikka määrittelemään mikä on 'tarpeeksi hyvää', silloin kuin 'sinne päin' ei riitä. Kaupunginkalliossa asuminen on helpottanut kiireisen kaksikon elämää. Kotitaloon mahtuu paljon musiikkia ja soittoa tai laulua voi harjoitella vaikka myöhään illalla. Corona-aikana koti on ollut usein myös työpaikka. Koirat voivat ulkoilla omaan tahtiinsa isolla kotipihalla

ja lenkkipoluille ja luontoon pääsee kotiovelta. Kaupunginkallio on nyt Markukselle ja Juhalle kotikylä, missä heidän on helppo palautua usein pitkistä ja viikonlopullekin venyvistä työrupeamista. Markus ja Juha ovat seuranneet haaveitaan sekä musiikin että asumisen suhteen. He ovat myös olleet osallisia monen muun musiikin ammattilaisen haaveiden toteutumisessa. Harrastuk-

EI ROTTIA!

Keski-Espoossa luonto on lähellä asukkaita: koti-ikkunasta saattaa nähdä lintuja, oravia, jäniksiä tai peuroja. Rotta on kuitenkin eläin, jota ei kuitenkaan toivoisi näkevänsä omassa pihapiirissä. Rotat aiheuttavat vahinkoa sotkemalla tiloja ja jyrsimällä rakenteita ja kaapeleita. Ne pystyvät jyrsimään jopa betonia. Rottien esiintymiseen vaikuttavat ravinto ja saatavilla olevat suojapaikat. Erilaiset rakennus- ja maankaivuutyöt saattavat aiheuttaa rottien liikehdintää. Rottien torjunnassa ennaltaehkäisy on tärkeää. Terveysturvallisuuden mukaan kiinteistön omistaja tai haltija on tarvittaessa velvollinen ryhtymään toimenpiteisiin rottien ja muiden haittaeläinten hävittämiseksi. Omakotialueella naapureiden kannattaa ryhtyä torjuntatoimenpiteisiin yhtäaikaaisesti. Espoon ja Kauniaisten kuntien kotisivuilla ohjeistetaan rottien torjuntaan mm. näin: Estä rotan ravinnonsaanti pitämällä talousjätteet tiiviissä, ehjissä astioissa ja roskakatos siivottuna. Tarkista, että biojätekompostori on ehjä ja haittaeläimiltä suojattu.

sesta tuli työ ja työssään Markus ja Juha voivat vaikuttaa klassisen musiikin kehitykseen Suomessa ja auttaa myös opiskelijoita etenemään urallaan klassisen musiikin parissa. Ja jos jonain kesäiltana kuulet kallioilta klassista musiikkia, saatat soittajana olla Juha tai Markus, joka musiikin täyttämän työpäivän jälkeen haluaa vielä itsekin soittaa.

Teksti ja kuvat: Merja Mäkelä

Älä heitä biojätettä tai ylimääräistä hedelmä- tai marjasatoa puutarhakompostiin. Puutarhakompostissa syksyn runsas ja ylimääräinen omenasato saattaa toimia rottien noutopöytänä!

Risu- ja lautakasat, joita säilytetään pidempiä aikoja tontilla, saattavat toimia rottien pesimäpaikkoina.

Mikäli talvisaikaan ruokit lintuja, pidä ruokintapaikat sekä alue niiden alapuolella siisteinä tai lopeta lintujen ruokinta. Lintujen ruokintapaikoilla maahan varisheet siemenet houkuttelevat jyrsiöitä.

Teksti: Merja Mäkelä
Kuva:pixabay.com

Lähde ja lisätietoja:

*Espoon seudun ympäristöterveyden ohjeita rottien torjuntaan
Kauniainen.fi/asuminen ja ympäristö*

ENNAKKOMAINONTAA!

kuva Ann-Christin Lintula

Kotiseuturetki Söderskogin tilalle ja kotimuseoon

Espoo juhlii -viikolla (22-27.8.). Ilmoitamme tarkemmin päivämäärän myöhemmin.

Kaupunginosien Espoo – EKYL 40 vuotta

Koko perheen tapahtuma järjestetään Albergan kartanon alueella keskiviikkona 17.8. klo 16-20.00. Ohjelmassa mm. Retuperän VPK, Espoon Sirkuskoulu, Maria Kalaniemi, The Shit Kickers, kummitustarinoita, ruokakojuja ja täytekekua. Tapahtuma on ilmainen. Järjestäjä: Espoon Kaupunginosayhdistysten Liitto

kuva Mikko Perko

SKOLMÖRDARNA BESÖKTE BEMBÖLE

Esbo stadsstyrelse gick emot svenska skolnämnden och beslöt stänga Bemböle skola som nästa år skulle fylla 100 år. Beslutet har på goda grunder väckt förundran på båda sidorna om språkgränsen. Märkligt är att SFP hela tiden velat stänga skolan. Med sig fick man Saml. Man kan utgå ifrån att Rödsbys och Smedsbys skolor om några år går samma öde till mötes. På finskt håll ska småskolor också bort. Orsaken är inte elevbrist. I bakgrunden finns stadens strävan att övergå till skolor på minst 700 elever. Det blir mest ekonomiskt. Om det är bra för små elever har inte utretts. Bemböle skola har, främst genom sitt stolta utseende, i 99 år utgjort en symbol för kulturen i Esbo. Då huset stod färdigt

1923 var det störst i Esbo efter kyrkan. Därav började skolan kallas Universitetet eller Akademin. Först då Hagalund började bebyggas i mitten av 1950-talet kom större byggnader. Arkitekt var J.S. Sirén, som också ritat riksdagshuset. Hans barnbarn Kirsi Sirén, grundare av dockteatern Hevosenenkä, berättar att hennes farfar ofta påpekade att en arkitekt, som ritat skolhus, måste sätta sig in i alla detaljer för att elever och lärare ska trivas. Det är en förutsättning för att skolan pedagogiskt fungerar på bästa sätt. Han ansåg att Bemböle skola blev lyckat. Skolan kom att bli en föregångare för den nya stilen och gav möjligheter för ett modernt hus. Bemböle skola kom att bli först i Esbo att

genomföra skolplikten. Det krävdes att den unga föreståndaren Artur Nylund måste besöka hem där han visste att det fanns barn i skolåldern. Han skulle tvingas hota med att polisen vid behov skulle hämta barnen till skolan. En del ansåg att skolgång var onödigt i synnerhet för torparbarn. Det skulle sätta griller i deras huvuden. Det här hände ju bara något år efter inbördeskriget.

Några år efter fortsättningskriget fanns här finska klasser för de minsta eleverna. I början av 1950-talet startade en finsk skola i Petas gårds huvudbyggnad som sedan tog över Bemböles finska klasser. Under kriget var skolan några år stängd. Här fanns en byrå för militäruppbåd. Bemböle skola har antagligen Esbos stiligaste prissamling i idrott. Den uppkom

huvudsakligast i medlet av 1950-talet då bland annat underteknad gick i skolan. Hoppas samlingen inte förskingras. En del vandringpris kunde sättas på nytt att "vandra" och stimulera Esboelever för idrottsliga aktiviteter.

Vad händer nu med skolhuset? Jo, det kommer sannolikt att stå tomt ett antal år med söndriga fönster. Tills allmänheten tycker att "spökslottet" ska rivas och ersättas med större och moderna hus. Så som det går med stadshuset och redan gått för många byggnader i Esbo från svunna tider.

Text: Ulf Johansson
foto: Ann-Christin Lintula

KAAVOITUSKATSAUS

Espeen pohjois- ja keskiosien yleiskaava (POKE)

Viime vuonna jaettiin alkuperäinen kaava-alue kahteen osaan, koska haluttiin kiirehtiä pohjois-osan hyväksymistä (raja kulkee n. Kehä III:n kohdalla) ja epäiltiin etelä-osaan kohdistuneiden muistutuksien (n. 700 kpl) jarruttavan asiaa. Kovin pitkälle ei kuitenkaan ole edetty. Valtuusto hyväksyi 7.6.2021 tämän 'POKE:n puolikkaan'. Päätökseen tuli kuitenkin valituksia ja Uudenmaan ELY-keskus teki siitä oikaisukehotuksen. Kaupunginhallitus hyväksyi 11.10.2021 kaavaan tehdyt muutokset (lähinnä vain tekstiin) ja vastineen ELY:n oikaisukeho-

tukseen. Valtuusto hyväksyi yleiskaavan 15.11.2021. Tästäkin päätöksestä ELY-keskus on valittanut Helsingin Hallinto-Oikeuteen, jonka päätöstä voi odottaa vasta loppuvuodesta.

Tämänhetkinen tilanne on siis se, että nyt voimassa olevat yleiskaavat ovat Espeen pohjoisosien yleiskaava I (1997) ja II (2001). Tämä on tietenkin pysäyttänyt myös ne asemakaava-muutokset, jotka on tehty uuden yleiskaavan mukaan.

Kaavoitusasioissa tuntuu olevan melkoinen hämminki päällä, kun yleiskaava, jonka pitäisi ohjata asemakaavoitusta on osittain vanhentunut ja jakautunut

hyvinkin pieniin osayleiskaavoihin. Tarkoitus lienee kuitenkin se, että yleiskaava antaisi kehitykselle suunnan tulevaisuuteen koko kaupungin osalta. Ilmeisesti tämän takia kaupunkisuunnittelukeskus esittää kaupunginhallitukselle (2.5.2022), että aloitetaan yleiskaavojen ajantasaisuuden tarkistaminen ja eri ikäisten yleiskaavojen yhdistäminen kokonaisyleiskaavaksi. Tuntuu valtavalta urakalta, kun nämä pienetkin palaset kestävät helposti vuosia. Aikatauluksi ehdotetaan 2022-2027. Tätä kirjoitettaessa ei ole vielä tiedossa miten kaupunginhallitus asiaan suhtautuu.

Kirkkoväertipuisto – asemakaavamuutos

Alue käsittää tuomiokirkon hautausmaan ja Espoontien välisen alueen itäosan. Sinne on tarkoitus sijoittaa hautausmaan huoltotoimintoja. Kaavamuutoksen on arvioitu tulevan nähtävillä kesällä 2022.

Alue sisältyi aikaisemmin Pappilanmäen asemakaavamuutokseen, mutta se pysähtyi koska se olisi vaatinut uuden yleiskaavan voimassaoloa.

Espoontori – asemakaavamuutos

Muutoksella halutaan mahdollistaa Espoontorin kauppakeskuksen laajentaminen. Tavoitteena on saada kaavaehdotus nähtäville syksyllä 2022.

Virastokeskus, rantaradanlaita ja Espeen keskus 1B – asemakaavamuutoksia

Rantaradanlaitaan suunnitellaan pysäköintihallia ja Espeen keskus 1B:ssä korvataan vanhat asuinrakennukset ja

samalla lisätään tehokkuutta. Kaikki liittyvät Espeen keskuksen kehittämiseen ja niiden suunnittelua edistetään yhdessä. Aikataulusta ei ole tietoa.

Kaupunginkallionrinne – asemakaavamuutos

Asemakaavamuutos on uudestaan tullut esille. Luonnos oli nähtävillä jo 2014. Suunnitelmien mukaan lämpökeskuksen mäelle tulisi mittavaa kerrostalorakentamista. Kaupungin tilanekatsauksen mukaan kaavaehdotusta valmistellaan 2021 aikana.

Pikkukoulu – asemakaavamuutos

Kaavamuutos on saanut lainvoiman. Tontti on muutettu liike- ja toimisto rakentamiseen. Vanha koulurakennus on merkitty suojeltavaksi eli sitä ei saa purkaa ja korjauksista on neuvoteltava muuseoviranomaisten kanssa.

Söderskogin aukion ja Bosmalmin asemakaavat

Kaavat määrittelevät Espeenväylän pohjoispään linjauksen ja sisältää mm. Söderskogin peltoaukeaman. Tarkoitus on saada kaavaehdotukset loppuvuodesta 2022 päätöksentekoon.

Kaupungin sivuilta löytyy kaavoitusasioista paljon tietoa. Alkuun pääsee espee.fi/kaavoitus. Hakumahdollisuus on monessa eri vaiheessa. Hakusanana toimii kaavan nimi tai numero. Kaavatietojen lisäksi pääsee myös asiaa käsitellessiin päätöksiin.

ARJA JA OVE LÄHTEENMÄKI KALLIORINNE 8 B

Ostimme tontin 23.12.1988 nuoren perheen (Kari Ritva ja kaksi lasta) kanssa ja perustimme asunto-osakeyhtiön. Kari ja Ritva remontoivat tontilla olleen vanhan 1946 rakennetun talon ja me aloimme rakentaa omaamme. Rakennuslupa prosessi oli aika pitkä ja hankala. Alueellahan ei ollut vielä kaavaa, joten haimme ensin poikkeuslupaa ja sen saatuamme alkoi varsinaisen luvan haku. Talomme ei sopinut maisemaan, jossa oli pääasiasa vanhoja puutaloja. Naapurissa oli toki iso valkoiseksi rapattu kivitalo, johon vetosimme ja lopulta lupa heltisi. Keväällä -90 pääsimme aloittamaan. Syksyllä -91 muutimme sisään.

Kalliorinteellä oli muutamia vanhoja puutaloja ja sitten ns. kesämökkejä isoilla puutarhatonteilla. Taisi olla neljä tai viisi tiilitaloa ja Lungnetissa vanhainkoti. Kalliorinne oli kuoppainen ja pölyinen hiekkatie. Liikenne oli vähäistä ja lapset leikkivät tiellä. Kissat kulkivat vapaana. Alueelle on rakennettu lukuisia uusia kohteja tämän reilun 30 vuoden aikana.

Maisema on muuttunut melkoisesti talot kasvaneet ja pihat pienentyneet. Liikenne on lisääntynyt, eikä ohi ajavia tienvarren asukkaita enää tunnista.

Luonnon läheisyys oli merkittävä kriteeri asuinpaikkaa valitessa ja se on säilynyt entisellään. Mikä rikkaus on astua omalta pihalta lähimetsän risteäville poluille päivittäin koiran kanssa lenkkeilemään. Väliillä kettu jolkottelee polulla vastaan, puhumattakaan siroista metsäkauriista,

joita näkee päivittäin jopa omalla pihalla.

Täällä on hyvä olla ja elää.

Ainoa huolen aihe on Kalliorinteen surkea talvikunnossa pito!

Ritva Koivukoski

FALLÅKER TEATER 50 ÅR – FIRAS 2022 MED FÖRESTÄLLNINGAR OCH JUBILEUMSBOK

År 2022 har det gått 50 år sedan den oavbrutna teatertraditionen inleddes på Fallåker i Bemböle, Esbo. Fallegänget, senare Fallåker Teater, kom under 1980-talet att utvecklas till en oanad succé i Svenskfinland! Hela den här tiden, 1972–2021, med 50 år av publiklockande föreställningar, som engagerat över 250 000 personer är naturligtvis väl värd att fira tycker Fallåker UF, föreningen bakom teatern. Styrelsen bestämde i god tid på våren 2021 att jubileumsåret skulle firas med besked! Man slog fast att en jubileumskavalkad skulle sättas upp på vintern 2022, att en ny pjäs skulle övas in på hösten och att föreningen skulle ge ut en bok om teaterns historia.

Produktionen av pjäskavalkaden med godbitar ur pjäser som spelats under åren engagerade från hösten 2021 ett 20-tal personer. Jubileumsföreställningen "50 år av sång, glädje och skratt" byggdes upp av sketcher, dansnummer och musikaliska pärlor från gångna år, tolkade av de artister som gjorde numren då det begav sig, men också av nya stjärnor! Speciellt glada var vi inom föreningen över att kunna välkomna Ann-Marie "Ami" Walsh till Fallåker-scenen! Hon är född i Esbo, men återflyttad efter 20 år i England, med såväl musikstudier som mångsidig internationell sångarkarriär i bagaget. Inövningen av kavalkaden och spelperioden blev ett helt kapitel för sig – som man kunde skriva en helt ny pjäs om! Så mycket förändringar, så mycket vän-

tan, så mycket oro – och så det värsta besked gruppen kunde få, då Fallåker Teaters grundare och obestridda eldsjäl Jalle Åkerlund somnade in 31 mars 2022 bruten av den akuta leukemi han hade drabbats av föregående sommar. På grund av pandemin framskötts jubileumsföreställningarnas tidtabell fyra gånger. Och vi levde hela tiden i en oro, men i förhoppningen om att Jalle skulle få vara med om sin jubileumspjäs ända till slut. Men bara i tre av de sju föreställningarna hann han medverka och bl.a. göra den oförglömliga duetten ur Spelman på taket, "Älskar du mig" med sin fru och motspelare Inge Åkerlund. Jalle gick bort 31.3, men teatergruppen beslöt att hedra Jalles minne med att ge föreställningarna 2.4 och 3.4 precis som planerat – så som Jalle hade velat. Men inledningen på den glada, spralliga och spexiga kavalkaden blev annorlunda – ett tillkännagivande av Jalles bortgång, och en publik som stående hedrade hans minne med en tyst minut. Under de två sista föreställningarna 23.4 och 24.4 var det sonen Fredrik Åkerlund som iklädde sig sin fars Tevje-rollkostym och

sjöng duetten med Golde - hans mamma Inge.

Produktionsteamet för föreställningarna leddes av Peter Kirjonen och Jalle Åkerlund. Regissör var Lidia Bäck, som pendlade mellan Stockholm och Helsingfors – och som också hon insjuknade i Covid 19, liksom 8 andra i gruppen – vilket innebar att premiären flyttades på för fjärde gången. Vår biljettförsäljare hade ett icke-avundsvärt jobb just då. Koreograf var Jari Saarelainen, för sånginstuderingen svarade Ann-Marie Walsh, musiken var Mika Siekinens inspelningar från de gångna åren, dräkterna designas av Inge Åkerlund och Helen Enne-Laakso, för scenografin svarade Lidia Bäck och Peter Kirjonen, ljud- och ljusdesign: Rabbe Hjelt, tekniken sköts av Henny Lindvall och Atte Kinnunen och scenbyggare var Peter Kirjonen, René Blomster och Hans Selenius. För kavalkadtexterna, marknadsföringen och programbladet svarade Markus Haakana och Iwe Ekström. Markus Haakana var den bärande kraften genom hela föreställningen i sin roll som konferencier. Men han var också fenomenal på att på nolltid lära sig sketchtexter, sånger och danser då behovet uppstod. Ensemblen på scenen omfattade totalt 15 personer. Boken om Fallåker Teater åren 1972–2022 skrevs av föreningsmedlemmen Iwe Ekström. Boken, med samma namn som jubileumsföreställningarna, "50 år av glädje, sång och skratt" utkom i slutet av februari och kunde köpas på Fallåker i samband med jubileumsföreställningarna. Den kan fortsättningsvis beställas via föreningens hemsida eller direkt av författaren. Priset är 20 euro + portokostnader. Boken består av 211 sidor text och

Inge och Jalle Åkerlund. Detta är Jalles sista uppträdande på Fallåker scenen 27.3.2022.

bilder från 50 års pjäser, grundinformation ingår om varje pjäs, med produktionsteam och medverkande skådespelare nämnda, jämte deras rollfigurer. I övrigt bygger boken huvudsakligen på urklipp, recensioner och hälsningar som skrivits om föreställningarna. Här ingår också personliga minnesbilder skrivna av medverkande skådespelare samt även utomstående skribenters alster. I boken har författaren också velat ta fram de kringfunktioner som är avgörande för att teaterföreställningarna skall fungera. Därmed ingår här intervjuer med föreningshusets vaktmästare, kaffevärdinnor samt familjen Nyström, som i generationer gjort oavlönade insatser för föreningen. Boken inleds naturligt nog med hågkomster av Fallåker Teater-fenomenets upphovsman och -kvinna, Jalle och Inge Åkerlund.

Iwe Ekström

KUVIA ENNEN JA JÄLKEEN

Tämä valokuva on otettu vuonna 1978. Valokuvaaja Jan Backman, EHF, Kamu Kuvassa näkyy Lövkullan sikala ja talousrakennus. Tällä paikalla on nyt Omnian koulutustiloja. Sikalan suuntaisesti kulkee nyt Espoontie ja etualalla näkyvä tie on vanhaa Muuralantietä.

Tässä valokuvassa näkyy sama maisema 11.5.2022. Espoontie ja Omnian koulutustiloja. Puiden takana hämmöttää Övre Lövkullan vanha päärakennus. Valokuvaaja Ann-Christin Lintula

ESPOO ON RUOKAKAUPUNKI

Kaupunkina Espoo on nuori, vasta 50-vuotias. Vuonna 1971 Espoon väkimäärä ylitti 100.000 asukasta, tänä vuonna tuo luku tulee olemaan 300.000. Alueelle on vain viidessäkymmenessä vuodessa syntynyt ja muuttanut 200.000 asukasta. Alueen kasvu on ollut voimakasta juuri muuttoliikkeen myötä. Espooseen on vuosikymmenten aikana muutettu voimakkaasti ympäri Suomen ja myös ympäri maailman. Ihmisen muuttaessa uudelle paikkakunnalle kulkee hänen mukanaan vahvasti myös ruokakulttuuri. Koska espoolainen väestö on alueelle muuttanut, on kaupun-

gin ruokakulttuuri myös voimakkaasti ihmisten mukana tullutta.

Espoossa on perinteisesti viljelty, pömittu marjoja ja sieniä, metsästetty ja kalastettu. Nämä ominaispiirteet näkyvät espoolaisessa ruoassa edelleenkin. Muuton ja itseasiassa sijaintimme myötä ruokakulttuurimme ovat tulleet myös eksoottisemmat maut ja kokemukset, jotka ovat vakiintuneet jo ruokakulttuurimme, kuten hampurilaiset ja sushi.

Espoo on kehittynyt viime vuosien aikana pienpanimokaupungiksi. Meillä on kaksi panimokeskittymää, joista toinen Otaniemessä ja toinen Keran alueella. Lisäksi Espoossa on muutamia panimoita eri puolilla Espoota. Panimokulttuurin keskittyminen Espooseen ei ole kuitenkaan ihan sattumaa. VTT on tutkinut erilaisia hiivoja jo useita vuosia ja otaniemeläiset teekkarit ovat jo aikoinaan valmistaneet myös itse olutta.

Espoolainen ruokakulttuuri on ansainnut tullut nostetuksi esille nyt kaupungin täyttäessä kaupunkina 50 vuotta. Tämän vuoksi elokuussa 2022 me espoolaiset pääsemme toteuttamaan kaksi eri-

Parsa ja paikallinen espoolainen olut kuuluvat useiden espoolaisten viikonlopun herkutteluun.

laista ruokakokonaisuutta.

Espoolainen arkiruokaviikko 22-26.8.2022

Tapahtumaviikko edistää espoolaisen ja espoolaisten ruokaidentiteetin kehittämistä. Tapahtumaviikon aikana espoolaisissa kodeissa valmistetaan perinteistä ja tämän päivän innovatiivisuutta ja kulttuurin kehittämää ruokaa. Ruokaviikon menu valmistuu yhteistyössä mm espoolaisten kotitalousopettajien sekä ruokakauppiaiden ja kauppakeskusten kanssa. Aktiivisena toimijana ruokaviikossa myös mm Omnia/Espoon työväenopisto ja Martat.

Juhannukseen mennessä valmistuu selvitystyön pohjalta espoolainen arkiruokamenu vuonna 2022. Menu resepteineen ja ostoslistoineen on saatavilla toivottavasti espoolaisissa ruokakaupoissa.

Dinneri Espoossa la 27.8.2022

Dinneri Espoossa on yhteisöllinen tapahtuma, jossa promoottoreina toimivat omakotiyhdistykset, asukas-yhdistykset, maratta-yhdistykset, ravintolat, kauppa-keskukset ja kauppiat. Dinnereitä järjestetään ulkona, kodeissa, seurojen taloilla jne. Dinnerit ovat tekijöidensä näköisiä. Yhteisöllisiin dinneri-tilaisuuksiin järjestävät ohjelmaa paikalliset esiintyjät ja ohjelman tuottajat.

Dinnereitä toteutetaan ympäri Espoota yhteisöllisinä ja yksityisinä tilaisuuksina. Yhdistävänä tekijänä on espoolainen ruoka espoolaisine juomineen. Ravintoloissa samana päivänä on saatavilla myös Espoo menu espoolaisine juomineen. Suositus menu resepteineen valmistuu juhannukseen mennessä

Lohikeitto ei ole kuulunut perinteisesti espoolaiseen arkiruokaan samalla tavalla kuin silakka, mutta tänä päivänä lohikeitto on espoolaisten arkiruokaa.

Mitäs Keski-Espoossa?

Se on sinusta itsestäsi kiinni, miten sinä osallistut. Toivomme tietenkin mukaan tulemistä. Erilaisia Dinneri Espoossa tapahtumia toivomme järjestettävän Keski-Espoossakin useita erilaisia. Teidän jokaisen omannäköisiä, meidän espoolaisten näköisiä.

Lisätietoja kirjoittajasta www.katipohjanmaa.fi ja Ruoka Espoo -kokonaisuudesta www.ruokaespooli.fi

Ruoka Espoo -sivusto on vielä rakenteilla, mutta kaikki oleellinen tieto pitäisi sivustolta löytyä juhannukseen mennessä

Teksti: Kati Pohjanmaa

SIIVOUSTALKOOT

Kahden vuoden tauon jälkeen yhdistys järjesti yleisten alueiden siivoustalkoita 4.5. Viime vuonna meillä oli pelkästään metalliromulava, mutta nyt oli yleiset talkoot. Grillimakkaraa ja kahvia oli tarjolla talkoiden jälkeen. Roskasäkkien keräyspisteitä oli muutamassa paikassa ja tänä vuonna täysiä säkkejä tuli melko paljon. Roskapihtejä saa myös lainaksi. Espoon kaupungin kanssa sovittiin roskasäkkien poishaku, mutta siinä tuli tänä vuonna pieni informaatiokatko. Kyllä ne siitä sitten muistutuksen jälkeen haettiin. Metalliromulavan äärellä on aina kiva seurata ihmisten "aarteita" ja kuten sanotaan toisen roska on toisen aarre. Romulavalta yleensä viedään pois pari pyörää ja muuta kivaa tuunattavaa.

Teksti ja kuvat Ann-Christin Lintula

Afton vid Esboån tisdag 7.6.2022 kl. 16.00-20.30

- 16.00-19.15 Brandbil på parkeringsplatsen, Köklax FBK
 16.00-19.15 Veteranfordon på parkeringsplatsen, Esbo bilmuseum och Sture Engström
 16.00-19.15 Natur och miljö, kampanjen "Bättre med Bönor"
 16.00-19.15 Keski-Espoo -Seura-Föreningen för Mellersta Esbo, fotoutställning och presentation av verksamheten, Doms-salen
 16.00-19.15 Espoon perinnesseura, presentation av verksamheten, bokförsäljning, Doms salen
 16.00-17.30 Workshop med Tiina Kujala, Esbo Hantverkarförening, Suna salen
 Vi gör fruktpåsar av gammalt tyg och armband med pärlor.
 Tag gärna med gammalt tunt tyg t.ex. gardiner.
 16.00-16.30 Historiska vingslag i Esbo domkyrka, församlingspastor Mirja von Martens, träff inne i kyrkan
 16.00-16.45 Dikt, dans och mumintroll, program för barn i övre våningen
 Nu snurrar Mymlan runt i dans med långa ben och elegans.
 Elektriskt hår kring henne yr (hon löste upp sin lökfrisy)
 Kom med på en dikt- och dansstund kring boken Mumindalens alfabet.
 Bokens författare Annika Sandelin läser högt ur boken och dansläraren Heidi Palmu för oss in i dikterna via dans och rörelse.
 16.00-16.30 Filmen "Fiskebåtsbygge från 1974" Kurt Wikström, Suna och Doms salen
 16.30-17.00 Presentation av orgeln i Esbo domkyrka, kantor Eeva-Liisa Malmgren, Esbo svenska församling, träff inne i kyrkan
 17.00-17.45 Dikt dans och mumintroll, program för barn (se programmet kl. 16.00)
 17.00-17.30 Filmen "Torgresan år 1978" Kurt Wikström, Suna och Doms salen
 17.30-18.00 Bemböle skola, Ulf Johansson i Suna salen
 18.00-18.30 Friluftsområden i Esbo, Sune Sahlstedt i Suna salen
 18.30-19.00 Danskompassen och dans med publiken
 19.30-20.30 Konsert med Esbo Sångkör och Esbo Spelmanslag i Esbo domkyrka
 Frivillig avgift för Ukraina via Kyrkans Utlandshjälp
 16.00-19.00 Grillmat, väfflor och drycker, Esbo Marthaförening
 Café i Hembygdsgården, Esbo hembygdsförening
 Boktorg i Hembygdsgården

Arrangör: Esbo hembygdsförening

Lehden jakelu Keski-Espoon Pienkiinteistöyhdistys r.y:n jäsenille

KESKI-ESPOON PIENKIINTEISTÖYHDISTYS RY:N HALLITUS

Ann-Christin Lintula Nimismiehenmäki 10, 02770 Espoo 040 562 0259 annchristin.lintula@gmail.com	<i>Puheenjohtaja, EKYL:n varapuheenjohtaja</i>
Eeva Vainio Kiuaskuja 4, 02770 Espoo 045 673 5264 eevainio@saunalahti.fi	<i>Varapuheenjohtaja, edunvalvonta, kaavoitus, Pro Espoonjoki</i>
Merja Mäkelä Kaupunginkallio 0400 332 513 merja.makela10@gmail.com	<i>Sihteeri, yhteisöllisyys</i>
Johannes Hämeri Kaupunginkallio johannes91@gmail.com	<i>Viestintä, kaavoitus</i>
Johanna Issakainen Kaupunginkallio johanna.m.issakainen@kolumbus.fi	<i>Tapahtumat</i>
Ritva Koivukoski Kaupunginkallio 043 824 1350 ritva.koivukoski@outlook.com	<i>Projektit</i>
Marja-Liisa Pahalahti Kaupunginkallio marjaliisa.pahalahti@gmail.com	<i>Perinneasiat, kesätyöntekijät</i>
Jan-Olof Stengård Kaupunginkallio 040 558 3610 jan-olof.stengard@kolumbus.fi	<i>Jäsenrekisteri, jakeluvastaava</i>
Laura Wickström Kaupunginkallio 044 368 0788 laura.wickstrom@abo.fi	<i>Tapahtumat, yhteisöllisyys</i>

Anita Lindström, rahastonhoitaja, 040 592 0274, anita@figurecraft.fi

Kotisivut: www.kepky.fi

Yhdistyksen sähköpostiosoite: info@kepky.fi

Facebook: Keski-Espoon Pienkiinteistöyhdistys r.y.

Vuoden 2022 jäsenmaksu on talouden ensimmäiseltä jäseneltä 16 € ja lisäjäseniltä 4 €.

Voit liittyä jäseneksi maksamalla jäsenmaksun tilille FI32 4055 4720 0425 79.

Merkitse viestikenttään jäsentiedot: nimi/nimet, osoite ja sähköpostiosoite